

Didaktik 2.0

– læremiddelkultur mellem tradition og innovation

Af Karsten Gynther

Læremiddel.dk – Nationalt Videncenter for Læremidler har netop afsluttet et 2-årigt udviklingsprojekt, 'Læremiddelkultur og didaktik 2.0'. I samarbejde med lærere fra Køge, Kolding og Odense Kommune har projektet kortlagt lærere og elevers brug af gratis internetbaserede materialer med henblik på at udvikle og formidle viden om nye undervisnings- og arbejdsformer, der kan matche de udfordringer, som brugen af internettet gir skolen. Projektet har metodisk og praktisk været organiseret som to selvstændige dele.

Lærere og elevers brug af web 2.0 medier

I projektets første del har vi med udgangspunkt i observation og interview med lærere i tre kommuner lavet et kvalitativt studie af potentialer og problemer i lærere og elevers brug af gratis internetbaserede ressourcer. Et særligt fokus har her været lærere og elevers brug af web 2.0 medier dvs. skolens deltagelse i forskellige web 2.0 praksisformer. Web 2.0 medier definerer vi ved disse karakteristika:

- Indholdet er brugergenereret
 - Brugere har fraskrevet sig kommercielle rettigheder til indholdet
 - Det er legitimt at bruge hele eller dele af indholdet i nye indholdsformer og kontekster
 - Indholdet er digitalt medieret
- Når man i dag giver eksempler på web 2.0 medier, er det ofte eksempler som YouTube, Wikipedia, Facebook mv. som nævnes, og lærere som måske ikke anvender eller først lige er begyndt at anvende sådanne medier vil ikke opfatte sig som en del af en web 2.0 praksis. Det er imidlertid mere præcist at karakterisere web 2.0 medier som alle gratis internetbaserede frit tilgængelige medier dvs. medier, hvor det er nettets brugere i bred forstand, der har produceret indholdet uden kommercielle formål, og som ikke fastholder et ophavs-krav til indholdet. Forstået på denne måde viser projektet, at alle lærere og stort set alle elever i den danske folkeskole i dag deltager i forskellige web 2.0 praksisformer med de potentialer og problemer, som det dagligt medfører i skolen.

Udvikling af en ny didaktik 2.0

Projektets anden del har været organiseret som aktionsforsknings/aktionslæringsprojekter med det formål på at udvikle en ny didaktik 2.0, der kan understøtte lærernes planlægning og tilrettelæggelse af undervisning i forskellige fag, hvor der åbnes for elevernes frie adgang til ressourcer på nettet. Projektets ambition har været at udvikle teorier, begreber, kategorier,

principper, værktøjer og praktiske greb til at håndtere det at drive skole i videnssamfundet. Nye didaktiske principper er udviklet og afprøvet sammen med en række lærere. Alt for ofte ser man pædagogiske agitatorer komme med forslag om nye arbejdsformer, lærerroller mv., som skal løse dette eller hint problem i skolen. Og meget ofte hører vi, at skolen ikke har tilpasset sig de samfundsmæssige udfordringer og muligheder. Skolen overvældes i disse år da også med pædagogiske hurraord og begejstrede politikere, som omstiller en hel kommunes skoler til bestemte læringsmetoder, der ofte har en tvivlsom forskningsmæssig status som grundlag. Med inspiration fra den tilgang, der hedder 'anvendt forskning', er vi gået en anden vej, idet vi har udviklet et bud på en ny didaktik 2.0 sammen med og med udgangspunkt i den daglige praksis, som lærerne står overfor. Projektet præsenterer derfor ikke hurraord, men derimod principper, som udspringer af skolens almindelige praksis i dag. Konkret har vores metodiske inspiration været 'grounded theory', 'aktionslæring' og 'bruger- og forskerdriven innovation'. De didaktiske kategorier er derfor udsprunget af og 'mættet' gennem flere forskellige kvalitative studier af skolens praksis i dag, og vi har arbejdet med en vekselvirkning af iagttagelser af praksis og udvikling af prototyper for et nyt didaktisk design, som vi efterfølgende har eksperimenteret med i praksis. Det er vores håb, at en række skoler og lærere vil blive inspireret af de nye didaktiske principper og inddrage dem i yderligere eksperimenter med henblik på at justere og videreudvikle en didaktik, som kan matche skolens udfordringer i dag. ■

Projektets resultater præsenteres på en konference i Læremiddel.dk den 27. maj (tilmelding på www.laeremiddel.dk) og i bogen Karsten Gynther (red.) (2010): *Didaktik 2.0 – læremiddelkultur mellem innovation og tradition*. Akademisk forlag (In press).

Læremiddel.dk